

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

46. Eorum exemplo multi Societatem petuitum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

tus in eorum delectationem, suatore deinceps confessionis minimum eguit; rogabat quin etiam sanctum patrem, ne se abiceret, suorum scelerum offensus grauitate. Applicuerat interim haud procul à Coulano classis, & exscendentem cum suo milite beatum Patrem, subsecuti sumus aliquot ex eadem naui (inquit pro testimonio Franciscus Ledius) scire auidi quo amicitia tam præcox, & commercij arcani tam nouum, mysterium tandem desineret. Videmus autem, ambos se in syluam abdere, P. M. Franciscum ad truncum arboris confidere; militem ad illius pedes genua flectere, singultantem crebro, & ea copia lacrimarum, vix vt posset vocem in verba formare: peracta ex homologesi; pœnæ loco nihil imperauit, nisi Pater & Aue semel recitandum. Qua is nimium prodiga indulgentia hæsitans, causam eius non diu ignorauit; concedens vir Dei in interiorem syluam, & velte detracta, lauaque effigiem crucifixi tenens, cepit crudum in modum catena ferrea in se ipse læuire, & sanguinis riuos ex humeris ducere. Miles vel strepitum plagarum, vel suspicionem aliunde iniectam secutus, vt hoc vidit, & ex iis quæ sanctus dixerat pro se fieri intellexit, ad eum accurrit flens, & voluerans, mihi Pater, non tibi qui Sanctus es, mihi reo, & misero debetur hæc pœna, & raptò ex eius manibus flagello, eam in se acriter conuertit, militibus piè illacrimantibus qui ex occulto vtrumque explorabant. Atque hic demum pœnitentem complexus, & salutans, redire se Goam significat, quod ea tantum eius causa venisset, vt reconciliaret ipsum Deo: monitis illum solidis refecit, quibus in suscepto boni proposito constanter duraret, deumque vereri contenderet, qui licet interdum, haud tamen semper sequitur fugientes; nec frustra fuit hæc adhortatio, perfunctus miles infausta illa Adeni impugnatione, religiosam familiam inijt vbi magna laude virtutis, & asperitatis diem clausit extremum.

45

Decem ex
Europa socij
Goam appel-
lunt.

Edenti hos fructus in Oriente Xauerio, alij ab Occasu nascebantur, quorum suis ardentibus in Italiam & Lusitaniam literis semina miserat, dum Patres vocaret ad ethnicam illam Indiæ vastitatem suis sudoribus & sanguine rigandam haud quidem pluribus quam decem concedi potuit fors felix, sed quorum singuli multorum vicem eximie impleverunt. Naui S. Petri prætoria quinque vehebantur Gaspar Berzeus, Melchior Gonzalez, Baltassar Gagus, Aegidius Barretus, Ioannes Fernandius. Galega verò (quod naui alterius nomen fuit) pari numero alios ferebat Antonium Gomezium, Paulum Vallem, Franciscum Gonzalez, Manuelem Vazium, & Ludouicum Froësum. Illis præerat Gonzales; istis Gomezius. Cunctis Apostolica virtute Berzeus eminebat, cui post Xauerium, parem vix habuit India. Vlyssipone Martij 17. anno 1548. cum se Mari dedissent, post immaniſſimas tempestates, Septembris tertio primum Prætoria, tum Octobris nono Goam applicuit Galega, inexplacabili omnium, Xauerij maxime & Berzei ad primos conspectus, & salutationes voluptate.

46

Eorum exem-
plo multi So-
cietatem pe-
nitentium.

46. Nam de rebus Berzei Sanctus pater iam ante acceperat, & tunc partem

partem eorum suis oculis hauriebat, quæ in illa horrenda gessisset nauigatione. Multi enim vectorum ad pedes Xauerij; ex nobilitate lectissima prouoluti, Societatem petiere: horum princeps, nauis totius Præfectus; deinde alius, Gubernator arcis Lusitanorum in India præcipua, doctor item iuris vtriusque insignis; & Ludouicus Mendesijs qui & ipse in nauicula cum patribus, iuuandis ægotis nauabat operam; Iacobus Lobus baronis Aluetti sororius, inuems item scriba, virtute egregia, literis commode instructus, præter nobiles præclaræ indolis quatuor, & mediocris notæ alios complures; de quibus, nisi de Mendesijs non constat, quinam in Societatem admissi sint, sed constat omnes sancti Ignatii Exercitijs excultos. Dies quinque cum nouis socijs exegit S. Pater, moxque Comorinæ Christianitati laturus suppetias accurrit, à mediterraneis barbaris diuexata, vt eius neophytos in fide confirmaret, & ab Lusitanis defensionem iis impetraret. Inde ad Octobris vigesimum alterum Goam redux, quinque alios socios rardiore Galega appulso inuenit: Antonium Gomezum Simonis Roderici designatione Goano præfecit Collegio, hominem agendo, quàm gubernando meliorem, vt tristi postea euenta palam fecit; Criminalem, Lancillotum, Camertem, Cyprianum, S. Ignatii mandato in spiritualium adiutorum adseiuu gradum, statimque Cocimam nauigauit. Quo Petrus Gonzales Vicarius, idemque peranicus pridem illum vocabat, vt Sanctis ipsius laboribus suum quoque populum recrearet. Bimestre illic conuonatus est, pueros fidei principia docuit, ægotis ministravit; conuersionibus ethnicorum iuxta, & Christianorum apostolicæ operæ pretium abunde tulit.

Duobus quoque; ibidem miraculis sanctitas eius insigniter micuit; Quadriennis puer febrî absumptus quadimestri, miserè languebat, & pridem Medici curatione abstiterant, quòd arte humana insanabile censerent. Parentes vehementer quidè infantis morbus, sed magis acerba morbi prolixitas affligebat, cum, incertum qua causa ædes illorum Xauerius subiit, ex quo statim plus opis sperarunt si iacentè videret, quàm si absens pro filio rogaretur, ergo illum ad pueri lectulum deducunt innocentis misertus, cruce illum, vt erat ipsi mos signauit, Euangelium illi recitauit; nihil præterea, moxque puer mortuo similis, oculos aperire, loqui, alacritatem præferre insolitam; quòd parens miratus, ratusque quod erat, puerum valere, manu, pectus & frontè illius explorat, quæ cū adueniente Xauerio æstuant, tunc non modò ardorè exuerant, verum etiam nativam corporis sani temperiem planè receperant. Et verò sic consanuerat, vt lecto confestim surgeret. Optabilior fuit valetudo quàm alteri contulit, longè deterius ægrotanti. Voluebat is animo scelus, quo temporis puncto ad S. Antonij offendit Xauerium; accessit nihilo cunctantius ad salutem dicendam viro Dei, & manum osculo admouit, erat enim, illi apprime notus, & pridem addictus; exceptus est comiter à sancto, sed ore confestim serio, rogatus satim salua, satisne is valeret? satis, Dei gratia, respondit.

47

Miracula duo
S. Xauerij,
Cocinj.